

KUTSESTANDARD

Helindaja, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Helindaja, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus Helindaja töö sisu on elava ettekande helindamine ning helisalvestamine ja järeltöötlamine. Helindaja ülesanne on sobivate tehniliste lahenduste leidmine heli kvaliteetseks esitamiseks ja salvestamiseks, lähtudes muusika stiilist ja ettekande koosseisust ning esitamiskohast. Töö eesmärk on tagada kuulajale maksimaalse kvaliteediga muusikaelamus. Helindaja tagab ürituste (kontsert, teater, film, konverents, esitlus jms) ning audiovisuaalsete materjalide kvaliteetse helindamise ja järelhelindamise. Helindaja orienteerub helipildi iseärasustes ja väljendusvahendites. Ta leiab sobiva tehnoloogilise lahenduse, kasutades mitmesuguseid seadmeid ja arvestades akustilisi tingimusi. Helindaja töö on loominguiline. Vajalik on pidev enesetäiendamine. Töö võib toimuda nii siseruumides (studio, kontserdisaal jm) kui vabas õhus ning on vahelduva iseloomuga. Helindaja võib töötada meeskonnaliikmena, vabakutselise loovisikuna jne. Helindaja kasutab oma töös mitmesuguseid helitehnilisi seadmeid (mikrofonid, helipuldid, arvutid jm), lähtudes töö iseloomust.
A.2 Tööosad A.2.1 Stuudiosalvestus ja salvestise järeltöötlus A.2.2 Elava ettekande helindamine A.2.3 Filmi ja video helindamine A.2.4 Ettevõtlusega tegelemine
A.3 Kutsealane ettevalmistus Helindaja on tavaliselt erialase kutsekeskharidusega.
A.4 Enamlevinud ametinimetused Helindaja, helitehnik, helioperaator, heliinsener, helirežissööri assistent
A.6 Tulevikuoskused Oskus kasutada eesmärgist lähtuvalt nüüdisaegseid tehnoloogilisi võimalusi.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur Kutse koosneb üldoskustest, kohustuslikest ja kutset läbivatest kompetentsidest. Kutse taotlemisel on nõutav üldoskuste (B.2) ja kõikide kompetentside B.3.1-B.3.5 tõendamine.
B.2 Helindaja, tase 4 üldoskused 1. Kasutab oma töös eesti keelt ja ühte võõrkeelt tööks ja enesetäienduseks vajalikul tasemel. 2. Kasutab arvutit algtasemel (vt lisa 1).

3. Lahendab mittestandardseid olukordi. Reageerib kiiresti meeskonnaliikmete ja teiste osalejate vajadustele, reaktsioonidele ja tagasisidele.
4. Suhtleb konstruktiivselt meeskonnaga parima tulemuse saavutamiseks.
5. Suhtleb meeskonnaliikmete ja teiste osalejatega sõbralikult ning viisakalt, lähtudes heast tavast ja konfidentsiaalsuse põhimõtetest.
6. Kasutab sobivat suhtlemismeetodit ja stiili, arvestades situatsiooni ja tööprotsessis osalejate individuaalseid erinevusi, kultuuritausta ja kombeid.
7. Väljendab ennast selgelt ja arusaadavalt.

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.3.1 Studiosalvestus ja salvestise järeltöötlus	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planeerib projekti ajakava ja etapid ning vajadusel loob sellele vastava eelarve. Suhtleb projekti osapooltega, sõlmib korralduslikud kokkulepped ning tagab infoliikumise ja tingimused projekti edukaks elluviimiseks. 2. Valib lähtuvalt salvestuse iseloomust salvestamiseks sobiva ruumi, tehnika (mikrofonide valik ja asetus, heliühenduste loomine, tagasikuulamine, kommunikatsioon jm) ning valmistab ette salvestusruumi. 3. Valib optimaalse salvestamise vormi (kõik instrumendid korraga või ükshaaval, teos tervikuna või lõikudena, optimaalsete löikekohtade leidmine jne) ja salvestab esitatava muusikalise materjali. Vajadusel jälgib partituuri ja tuvastab kõrvalekalded muusikalisest algmaterjalist. 4. Puhastab salvestatud materjali, lähtudes salvestise kasutuseesmärgist (audio CD, filmi heliriba, etenduse helitaust jm) mängib kokku mitmerealise salvestise. Loob lõpliku kõlakujunduse vastavalt salvestise kasutuseesmärgile. 	
B.3.2 Elava ettekande helindamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Koostab lähtudes projektist tehniliste vajaduste tabeli (st mikrofonide, kaablite, statiivide arv, tüübid, mudelid jm). Valib arvestades ettekande koha akustilisi omadusi sobivate tehniliste näitajatega helitehnika (võimsus, kõlarite tüübid jm). 2. Planeerib ajakava, meeskonna koosseisu ja transpordi kasutamise. 3. Paigaldab helitehnika ettekandekohas tehnikat heaperemehelikult, järgides ohutusnõudeid ja kasutades transpordiks/ladustamiseks ettenähtud vahendeid ratsionaalselt. 4. Tagab funktsioneeriva helitehnilise lahenduse ettekande kohas. Valib akustikat arvestades sobivad kohad kõlaritele, samuti kõlarite arvu. Valmistab ette helirežissööri töökoha, häälestab helisüsteemi vastavalt ruumi eripäradele ja esitamisele tuleva muusika iseloomule. 5. Kooskõlastab artistiga heliproovi tegemise aja ja kestvuse. Viib läbi heliproovi, mille jooksul reguleerib erinevate instrumentide tämbrid, nivood ja loob heliallikate omavahelise tasakaalu. Tagab laval tagasikuulamise võimaluse, lähtudes interpreetide soovist. 6. Loob heliallikest tervikliku helipildi, viies ellu heliproovis kavandatu arvestades akustika ja publiku tagasisidega. 	
B.3.3 Filmi ja video helindamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Paigutab näitlejatele mikrofonid, lähtudes filmi spetsiifikast ja valdab tööd poomiga (mikrofonid ei ole visuaalselt nähtavad, arvestab poomi asetusel kaadri suurusega jm). Kontrollib kaamerasse jäädvustuva heli nivood ja kvaliteeti. Sünkroniseerib erinevaid seadmeid (helisalvestid, kaamerad jt), jälgides elektroonilist ajakoodi (time-code). 2. Puhastab võtteplatsil salvestatud heli, järelsünkroniseerib dialoogi ja vajadusel ka dubleerib, loob taustahelide süsteemi, monteerib koostöös režissööri ja heliloojaga filmi taustmuusika. Loob lõpliku kõlakujunduse vastavalt salvestise kasutuseesmärgile (tele- ja kinoversioon jm) (master). 	
B.3.4 Ettevõtlusega tegelemine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hoiab end kursis loomemajanduses toimuvate muutustega ja konkurentide tegevusega. 2. Algatab, katsetab ja viib ellu uusi lahendusi. 3. Kavandab ja prioriteerib ressursid (aeg, inimesed, vahendid jm) ning tegevused püstitatud eesmärkide elluviimiseks. 	

4. Kontrollib kulusid ning saab aru kasumi, kahjumi, rahavoo ja lisaväärtuse mõistetest ning orienteerub ettevõtte rajamisega seotud protseduurides.
5. On teadlik seadmete maksumusest, stuudio ülalpidamiskuludest ja turuhindadest ning koostab eelarve, arvestades sündmuse helindamiseks vajaliku tehnika maksumust, meeskonnaliikmete arvu, aega, transpordi jm kulusid.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.3.5 Helindaja, tase 4 kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Järgib oma töös kutsealaga seonduvaid õigusakte. 2. Järgib oma töös ohutusnõudeid. 3. On täpne ja kasutab aega efektiivselt ning jälgib tööprotsessi jooksul tähtaegadest ning etappidest kinnipidamist. 4. Valib riietuse vastavalt töö ja sündmuse iseloomule. 5. Kasutab korrektset erialaterminoloogiat. 6. Kasutab erialast arvutitarkvara.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-19042023-2.4/6k
2. Kutsestandardi koostajad	René Keldo, Tallinna Muusika- ja Balletikool Kaspar Karner, Eesti Rahvusringhääling Marko Erlach, RGB Baltic OÜ Lehar Lepler, Rahvusoper Estonia
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	28
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	19.04.2023
6. Kutsestandard kehtib kuni	18.04.2028
7. Kutsestandardi versiooni number	6
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3521 Audiovisuaal- ja ringhäälingutehnikud
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	sound engineer
Inglise keeles	Sound Technician, EstQF Level 4
Soome keeles	äänittäjä
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	